
**BEANTWOORDING
SCHRIFTELIJKE VRAGEN**

ZAAKNUMMER	523222
Datum indiening vragen	15-2-2023
Van	De fractie van D66
Onderwerp	Schuldhulpverlening en het actieplan aanpak armoede

Vragen

1. Op onze gemeentelijke website richten de communicatieteksten zich vooral op motivatie om schulden zelf op te pakken en benadrukken we dat mensen hun afspraken moeten willen en kunnen nakomen. Wij vragen ons af of deze nadruk op zelfredzaamheid effectief is? Wie alle schaamte overwint om bij de gemeente hulp te vragen, doet dat juist omdat er hulp nodig is – en de weg vooruit zelf niet meer gezien wordt. Deelt het college met D66 de opvatting dat we juist door toegankelijker over te komen problemen kunnen voorkomen?

Antwoord

Wij vinden het belangrijk dat (financiële) ondersteuning toegankelijk is voor onze inwoners. Onze communicatie daarover moet duidelijk zijn: Wat kan men van de gemeente verwachten zonder dat we onze inwoners daarbij afschrikken? Hierbij zoeken wij naar de juiste balans tussen toegankelijkheid en eigen verantwoordelijkheid. Onderdeel van het actieplan (energie)armoede is dat we onze eigen communicatie met betrekking tot dit onderwerp onder de loep gaan nemen. We zullen onder andere onderzoeken of onze huidige communicatiestrategie daadwerkelijk het effect geeft dat wij willen bereiken. Waarbij we de drempels om met ons in contact te komen zoveel mogelijk wensen weg te nemen, maar onze inwoners wel willen wijzen op hun eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid. We zullen uw opmerking meenemen in dit proces, omdat wij zeker van mening zijn dat onze communicatie, en daarmee onze dienstverlening, toegankelijk moet overkomen.

2. Een van de mogelijkheden die wij zien om schuldhulp toegankelijker te maken is om contact laagdrempeliger te maken. De gemeentelijke website verwijst nu naar een Alphens telefoonnummer, maar er zijn meer mogelijkheden denkbaar: een mailadres en een (inloop)gelegenheid tot het vragen van hulp in onze eigen dorpen de openen. Kan het college aangeven wat hiervoor nodig is?

Antwoord

Wij zijn met u van mening dat de toegang tot (financiële) ondersteuning en schuldhulpverlening zo laagdrempelig mogelijk moeten zijn. Daarbij moeten we ook erkennen dat aankloppen bij de gemeente altijd spannend zal blijven voor sommige inwoners. Daarom willen we de komende tijd samen met de Driemaster om de tafel om te kijken hoe we de toegang richting (financiële) hulp zo lokaal mogelijk kunnen inrichten. Daarbij is een warme overdracht richting Alphen van groot belang. Op deze manier kunnen inwoners als dat nodig is (en ze hun schulden zelf niet meer kunnen oplossen) snel en makkelijk naar schuldhulpverlening in Alphen worden doorgeleid.

3. Bij een eerdere uitkeringsronde van de energietoeslag vroeg D66 aandacht voor het gebruikersvriendelijker maken van de aanvraagmodule door de gemeente Alphen aan den Rijn. Kunt u met het oog op de mogelijke uitkering in 2023 een update geven van de stand van zaken op dit gebied? D66 vraagt hierbij specifiek aandacht voor het verschuiven van de focus op controle naar gebruikersvriendelijkheid. Dus het voorkomen dat gegevens meermaals ingevuld moeten worden en een proactieve houding met oog voor mogelijk aanvullende hulpvragen.

Antwoord

Binnen de Rijnstreek is afgesproken dat we de uitkering van de energietoeslag dit jaar simpeler willen maken door zoveel mogelijk ambtshalve uit te keren. Niet alleen, zoals in 2022, aan inwoners met een bijstandsuitkering, maar ook aan de huishoudens die het afgelopen jaar een (goedgekeurde) aanvraag hebben ingediend. Dit zorgt ervoor dat mensen niet nogmaals een aanvraag hoeven in te dienen. Er wordt vanuit Alphen een inlichtingenbureau ingeschakeld om vooraf te checken of de huishoudens die het betreft nog recht hebben op de energietoeslag (en dus geen grote verandering in inkomen hebben gehad het afgelopen jaar).

4. Voor een schuldsaneringstraject is stabilisatie van de schuldensituatie vereist evenals dat er nog aflossingsruimte bestaat na aftrek van het leefbedrag. Bewindvoerders waarschuwen dat - met de sterk stijgende kosten voor energie, zorg en levensbehoeften - eerst stabiele situaties nu knellen omdat het weekbudget niet meer toereikend is, maar afwijking van het bewindplan evenmin wenselijk is. Herkent het college deze signalen? Hoe wordt daarmee in onze gemeente omgegaan? Kan dit een plek krijgen in het actieplan?

Antwoord

In de praktijk zijn we hier nog niet tegenaan gelopen. Los van het feit dat de kosten voor levensonderhoud zijn gestegen, zijn de bijstandsuitkeringen, en veel lonen ook, gestegen. Daarnaast hebben huishoudens met een inkomen tot 120% bij de bijstandsnorm het afgelopen jaar een energietoeslag van € 1300 gekregen. Het kan zijn dat dit de gestegen kosten van levensonderhoud enigszins gedempt heeft, en dat we een dergelijke casus daarom niet zijn tegen gekomen.

Overigens is het wel al mogelijk om de beslagvrije voet te verruimen, indien daar reden voor is.

5. Met de snel stijgende kosten en grote economische onzekerheid is het goed voorstelbaar dat iemand ongelukkigerwijs voor een tweede keer binnen tien jaar tijd in serieuze schuldproblematiek belandt. De Wsnp is dan niet als schuldhulpverleningstraject beschikbaar. Ervaart het college dit als een probleem? Hoe voorkomen we in die gevallen dat er een voortdurende schuldproblematiek ontstaat?

Antwoord

Allereerst proberen we een WSNP traject zoveel mogelijk te vermijden. We proberen in alle gevallen eerst het minnelijke traject te starten, en dus een regeling te treffen met schuldeisers, zonder tussenkomst van een rechter. Een andere optie is een saneringskrediet.

Weigeren de schuldeisers? Dan is een WSNP traject een vervolgstap. Maar dit proberen we eigenlijk altijd te vermijden. Daarom zal het nagenoeg niet voorkomen dat iemand twee keer in een WSNP traject beland. En mocht dat toch het geval zijn, dan weigert Schuldhulpverlening niemand.

6. Het blijkt, volgens de bijlage bij het raadsvoorstel, nu alleen zo te zijn dat een saneringskrediet enkel mogelijk is bij een vast inkomen waarin de komende 3 jaar geen verandering is te verwachten. D66 vraagt zich af of dit niet een te streng criterium is? Het lijkt dan dat een vast contract vereist is, inclusief een formatieplaats die niet onderhevig mag zijn aan reorganisatie en zekerheid dat iemand niet slecht(er) gaat functioneren in diens baan. Hoe wordt dit in de huidige praktijk toegepast? D66 maakt zich zorgen dat in de huidige arbeidsmarkt dit criterium een te grote drempel is en niet bijdraagt aan toegankelijkheid van de kredietbank en daarmee een versneld schuldhulpverleningstraject. Hoe ziet het college dit?

Antwoord

Voor een saneringskrediet is geen vast contract nodig, maar wel een vast inkomen. Er moet immers op basis van draagkracht worden gekeken naar hoeveel iemand kan aflossen. Maar dat kan dus ook een uitkering zijn.

7. Een ontwikkeling die D66 graag op dit gebied ziet om mensen te helpen bij het oppakken van hun leven is het sneller afmelden bij de BKR. Enkele grote steden en een meerderheid van de Tweede Kamer doen momenteel de oproep dit niet langer na vijf jaar maar na een half jaar te doen bij niet-verwijtbare schulden. D66 ziet graag dat Kaag en Braassem mee gaat in die landelijke ontwikkeling. Kan het college dit voorstel overnemen?

Antwoord

Binnen de Rijnstreek volgen wij deze ontwikkeling met veel interesse. Op dit moment zijn er vier grote gemeenten (G4) bij wiens inwoners vanaf 1 januari 2023 de BKR-registratie zes maanden na afloop van het schuldentraject verdwijnt. In essentie is het natuurlijk erg prettig als mensen hun leven na een schuldentraject zo snel mogelijk weer kunnen oppakken, en niet belemmerd worden door een BKR registratie. Daarbij vinden wij wel dat het essentieel is dat er volop wordt ingezet op nazorg. Omdat wij wat schuldhulpverlening betreft optrekken met de Rijnstreek gemeenten, nemen wij dit mee naar de overleggen die momenteel plaatsvinden samen met Alphen en Nieuwkoop wat betreft de inbesteding schuldhulpverlening. Op dit moment voert de externe organisatie Plangroep nog de schuldhulpverlening voor de Rijnstreek uit. Alphen a/d Rijn is voornemens dit vanaf volgend jaar zelf te organiseren, juist om de kwaliteit te kunnen waarborgen.

Daarnaast vinden er op dit moment meer landelijke ontwikkelingen plaats rondom schuldhulpverlening. De Tweede Kamer heeft gevraagd om mensen sneller van hun schulden af te helpen en het kabinet wil dat regelen. Minister Schouten (Armoedebelief, Participatie en Pensioenen) wil daarom de duur van schuldhulpverleningstrajecten bij gemeenten verkorten tot anderhalf jaar en de drempel naar de gemeentelijke hulp verlagen. De verwachting op dit moment is dat dit vanaf 1 januari 2024 zal ingaan.

